KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 1e augustus 1973 door de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "betreffende de oprichting, de werking en de erkenning van gemeentelijke culturele raden", heeft de 20e september 1973 het volgend advies gegeven :

Volgens de bewoordingen van de memorie van toelichting wordt door het voorgelegde ontwerp van decreet "de inspraak op cultureel vlak in het gemeenschapsleven geïnstitutionaliseerd. Bij nader toezicht blijkt evenwel dat het ontwerp een meer beperkte draagwijdte heeft.

Naar luid van artikel 7 van het ontwerp, regelt het decreet "de inrichting, werking en erkenningsvoorwaarden van de gemeentelijke culturele raden die in het Nederlands taalgebied gevestigd zijn".

Artikel 1 van het ontwerp bepaalt dat een gemeentelijke culturele raad een "orgaan van overleg en samenwerking" is onder de socio-culturele verenigingen, instellingen en diensten.

De culturele raad, die in een zekere zin de werking van de plaatselijke verenigingen, instellingen en diensten overkoepelt kan bezwaarlijk worden beschouwd als een orgaan (in de juridische betekenis van het woord : een onstoffelijk werktuig dat deel uitmaakt van een geheel) van deze verenigingen, instellingen en diensten.

Anderzijds moet worden opgemerkt dat het ontwerp er, trouwens terecht, niet toe strekt de betrokken verenigingen, instellingen en besturen ertoe te verplichten via hun afgevaardigden, dergelijk lichaam, dat voorkomt als een feitelijke vereniging met eigen statuten, organen en desgevallend geldmiddelen (beheerd door een "penningmeester") in het leven

.../...

te roepen, noch aan de betrokken verenigingen en privé-instellingen het recht te ontzeggen een soortgelijke vereniging op te richten waarvan de inrichting en de werking niet volledig overeenstemt met de voorschriften van het decreet. In dat laatste geval zal de sanctie hierin bestaan dat dergelijke vereniging niet door de Minister zal worden erkend.

Hieruit blijkt dat de werkelijk normatieve inhoud van het ontworpen decreet daarin bestaat dat de voorwaarden inzake inrichting en werking waaraan de gemeentelijke culturele raden moeten voldoen om te worden erkend, worden bepaald.

Wat nu de gevolgen van die erkenning zullen zijn wordt niet door het ontworpen decreet zelf bepaald. Het decreet bepaalt overigens niet dat van de benaming "gemeentelijke culturele raad" alleen gebruik zal mogen worden gemaakt door de erkende culturele raden.

In de toelichting bij artikel 1 somt de memorie van toelichting een aantal activiteiten op die de erkende culturele raad "kan" uitoefenen. Het geldt hier nu activiteiten die door om het even welke vereniging waarvan de statuten zulks toelaten, uit eigen initiatief kunnen worden uitgeoefend.

Anderzijds staat het de gemeenteoverheden steeds vrij om het even wie of welke vereniging ook te raadplegen in verband met hun cultureel beleid,

.../...

terwijl het ontworpen besluit hun niet de verplichting oplegt hieromtrent adviezen in te winnen bij de erkende culturele raad.

De memorie van toelichting vervolgt echter : "Hij (de culturele raad) participeert in het beleid en het beheer van het cultureel centrum in overeenstemming met de wetgeving en met de adviezen van de Hoge Raad voor de volksopleiding inzake het beheer van culturele centra".

Zulks is een impliciete verwijzing naar het bepaalde bij artikel 4 van het ontwerp van decreet tot subsidiëring van de erkende culturele centra in het Nederlandse taalgebied door het verlenen van weddetoelagen (Doc. 48 (1972-1973) nr. 1) dat werd aangenomen door de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport, met het gewijzigd opschrift : "ontwerp van decreet tot toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra" (Doc. 48 (1972-1973) nr. 10).

Artikel 4 van de door de Commissie aangenomen tekst bepaalt onder meer dat om erkend te worden en te blijven het cultureel centrum dient te worden beheerd door :

a) hetzij de inrichtende overheid bijgestaan door een raad van bestuur die samengesteld is voor de ene helft uit vertegenwoordigers van de inrichtende overheid, volgens het evenredig stelsel, en voor

.../...

de andere helft uit afgevaardigden van de door de Minister van Nederlandse Cultuur erkende raden waarvan de inrichting en de werking bij decreet worden bepaald;

b) hetzij een vereniging zonder winstoogmerk waaraan door de inrichtende overheid het beheer over het centrum bij overeenkomst wordt toevertrouwd en dat in dit geval de statuten van de vereniging zonder winstoogmerk bepalen dat zij, in elk van de statutaire organen, bestaat voor de helft uit leden aanvaard door de inrichtende overheid volgens het evenredig stelsel en voor de andere leden uit leden van de door de Minister van Nederlandse Cultuur erkende raden waarvan de inrichting en de werking bij decreet worden bepaald.

Hieruit blijkt dat de gevolgen van de erkenning zullen worden bepaald door afzonderlijke decreten waarin de tussenkomst van de erkende gemeentelijke culturele raden zal worden voorgeschreven.

*
* *

Vermits de regelen betreffende de oprichting en de werking van bedoelde raden slechts als vereisten voor de erkenning er van gesteld zijn, zou het opschrift in die zin moeten worden aangepast.

.../...

Men schrijve bijgevolg :

"Ontwerp van decreet tot regeling van de erkenning van gemeentelijke culturele raden".

Verder zou de indeling in hoofdstukken best worden geschrapt.

In artikel 7 van het ontwerp wordt het object van de ontworpen regeling aangeduid. Dit artikel zou best als artikel 1 in het ontwerp voorkomen, hetgeen de vernummering van de andere artikelen meebrengt.

Artikel 1 zou dan luiden :

"Artikel 1.-

Dit decreet regelt de erkenning van de gemeentelijke culturele raden van het Nederlandse taalgebied".

Artikel 1 van het ontwerp - dat artikel 2 zou worden - stelle men als volgt :

"Artikel 2.-

Een gemeentelijke culturele raad heeft tot doel overleg en samenwerking tot stand te brengen onder de socio-culturele verenigingen, instellingen en diensten. Hij bevordert het cultureel werk in zijn ruimste betekenis, met inbegrip van de cultuurspreiding, de permanente vorming en de vrijetijdsbegeleiding. Hij adviseert de gemeentelijke overheid daaromtrent".

.../...

Na dit artikel zou best een artikel worden ingelast waarin het volgende wordt bepaald :

"Artikel 3.-

Om als dusdanig erkend te worden en te blijven moeten de gemeentelijke culturele raden aan de vereisten voldoen als bedoeld in de volgende artikelen".

Artikel 2 van het ontwerp - dat artikel 4 zou worden - stelle men dan als volgt :

"Artikel 4.-

De gemeentelijke culturele raad vervult zijn opdracht bij wege van de algemene vergadering zijner leden, die voor de uitvoering van haar beslissingen en het dagelijks beheer wordt bijgestaan door een bestuur".

In artikel 3 van het ontwerp -dat artikel 5 zou worden- bepaalt de eerste paragraaf de samenstelling van de algemene vergadering.

Volgens 1°, a), van deze eerste paragraaf moeten de door de plaatselijke verenigingen en instellingen aangeduide afgevaardigden voldoen aan twee voorwaarden :

- behoren tot de organisatie die zij vertegenwoordigen;

- in de gemeente gevestigd zijn.

.../...

Volgens de memorie van toelichting dient deze laatste voorwaarde begrepen te worden als "in de gemeente cultureel werk verrichten". Vermits men dergelijk werk moeilijk kan verrichten zonder werkelijk in de gemeente te verblijven, zegge men dit met zoveel woorden.

Onder het 2° van dezelfde paragraaf wordt als niet-stemgerechtigd lid onder a) vernoemd : "één uit hoofde van zijn ambt aangeduid lid van het college van burgemeester en schepenen".

De memorie van toelichting verklaart echter dat het "een hiertoe door het college van burgemeester en schepenen afgevaardigd lid" moet zijn.

De Regering zal op dit stuk overeenstemming moeten brengen tussen de memorie van toelichting en de tekst.

Duidelijkheidshalve zou in een laatste lid van deze eerste paragraaf in de aanduiding van een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris en een penningmeester moeten voorzien worden.

Het in paragraaf 2 als 2° aangeduid lid bevat een permanente regel, terwijl het als 1° aangeduid lid een overgangsmaatregel bevat. De volgorde van deze leden zou best worden omgekeerd.

Volgens het 3° van paragraaf 2 mogen de stemgerechtigde leden geen politiek mandaat uitoefenen. Er wordt tevens bepaald dat bij het aanvaarden van een dergelijk mandaat een einde wordt gesteld aan het mandaat van stemgerechtigd lid. Vermits deze laatste bepaling verder onder § 3, 4°, voorkomt, dient ze hier als overbodig te worden geschrapt.

.../...

Het 4° van dezelfde paragraaf 2 streeft er naar een onrechtmatig overwicht van één van de ideologische en filosofische strekkingen te voorkomen.

Deze bepaling zou moeten versmolten worden met de bepalingen vervat onder artikel 6, 1° van het ontwerp, volgens welke de raad representatief voor het cultureel werk van zijn werkgebied moet zijn en al de op dit gebied werkzame filosofische en ideologische strekkingen er op billijke wijze in vertegenwoordigd moeten zijn.

Het is trouwens zeer de vraag wat er dient te gebeuren wanneer een vereniging van een bepaalde strekking geen afgevaardigde wil aanduiden.

Hier zou ook moeten worden ondergebracht het bepaalde bij artikel 6, 2°, van het ontwerp.

Gelet op de gedane opmerkingen, wordt voor artikel 3 van het ontwerp, volgende tekst voorgesteld die artikel 5 zou worden :

"Artikel 5.-

§ 1. De algemene vergadering is samengesteld uit stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde leden.

Stemgerechtigde leden zijn :

a) de door de plaatselijke socio-culturele verenigingen en instellingen aangeduide afgevaardigden die behoren tot de organisatie die zij vertegenwoordigen en in de gemeente werkelijk verblijven;

.../...

b) de door de hierboven vermelde afgevaardigde gecoöpteerde leden; hun aantal is beperkt tot een tiende van het aantal onder a) bedoelde leden.

Niet stemgerechtigde leden zijn :

a) ... (zie opmerking);

b) één door elke politieke fractie van de gemeenteraad aangeduid gemeenteraadslid.

De algemene vergadering duidt onder haar stemgerechtigde leden, een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris en een penningmeester aan.

§ 2. Voor de samenstelling van de algemene vergadering gelden volgende voorschriften :

1° bij het aanduiden van nieuwe leden ... (tekst van het ontwerp);

2° bij de oprichting van de raad worden de afgevaardigden aangeduid door de socio-culturele organisaties, die als plaatselijke afdeling zijn aangesloten bij ... (tekst van het ontwerp);

3° de stemgerechtigde leden mogen geen politiek mandaat uitoefenen;

4° de algemene vergadering moet in zijn samenstelling representatief zijn voor het cultureel werk van zijn werkgebied : al de op dit gebied werkzame filosofische en ideologische strekkingen moeten er op billijke wijze in vertegenwoordigd zijn. In de mate van het mogelijke zal een onrechtmatig overwicht van één van de filosofische en ideologische strekkingen worden voorkomen, desgevallend door coöptatie;

.../...

5° al de plaatselijke socio-culturele organisaties moeten de gelegenheid krijgen in de algemene vergadering vertegenwoordigd te zijn.

§ 3. Aan het mandaat van lid van de algemene vergadering komt een einde door :

1° ontslag uit de culturele raad of uit de afvaardigende organisatie;

2° de intrekking van de opdracht door de afvaardigende organisatie;

3° ten aanzien van de stemgerechtigde leden, het aanvaarden van een politiek mandaat;

4° drie opeenvolgende niet gemotiveerde afwezigheden op de vergaderingen van de culturele raad".

In artikel 4 van het ontwerp, dat artikel 6 zou worden, wordt de aanwijzing en de samenstelling van het bestuur geregeld.

De tekst zou aan duidelijkheid winnen mocht hij als volgt worden gesteld :

"Artikel 6.-

De algemene vergadering wijst onder haar stemgerechtigde leden een bestuur aan.

Het bestuur is samengesteld voor een door de statuten bepaalde duur en bestaat uit :

.../...

a) de voorzitter, de ondervoorzitter, de secretaris en de penningmeester;

b) het lid van het college van burgemeester en schepenen bedoeld bij artikel 5, § 1;

c) een door de statuten te bepalen aantal, hoogstens tien, leden die door de algemene vergadering uit haar stemgerechtigde leden worden aangeduid.

Bij de samenstelling van het bestuur moeten de diverse socio-culturele activiteiten en de ideologische en filosofische strekkingen er op billijke wijze in vertegenwoordigd zijn".

In artikel 5 van het ontwerp, dat artikel 7 zou worden, wordt de bevoegdheid van de algemene vergadering en van het bestuur geregeld.

Men leze het artikel als volgt :

"Artikel 7.-

§ 1. De algemene vergadering stelt de statuten van de gemeentelijke culturele raad en zijn huishoudelijk reglement vast. Het ontwerp van statuten wordt voor advies aan de gemeenteraad voorgelegd.

§ 2. De algemene vergadering kan secties per socio-culturele activiteit alsmede studiecommissies en werkgroepen oprichteng voor ... (tekst van het ontwerp).

§ 3. Het bestuur is bevoegd om het dagelijks beheer van de culturele raad te voeren. Het kan bepaalde bevoegdheden ... (tekst van het ontwerp)".

.../...

Artikel 6 van het ontwerp, dat artikel 8 zou worden, somt in een eerste paragraaf een reeks erkennings-voorwaarden op.

Bij nader toezien zijn echter de voorwaarden opgesomd onder 1°, 3°, 4°, 5° en 6°, voorwaarden die reeds opgelegd zijn door de vorige artikelen, terwijl de bepalingen onder 2°, zoals reeds gezegd beter zou worden ondergebracht in het voorgestelde artikel 5.

Het bepaalde onder het 7° van deze eerste paragraaf belast de Minister met de procedureregeling. Overeenkomstig artikel 59bis van de Grondwet is de Koning belast met de uitvoering van de decreten. Bijgevolg komt het de Koning en niet de Minister toe de regelen te bepalen voor het indienen van de vraag tot erkenning.

Tenslotte zou de bepaling onder het 8° van de eerste paragraaf best in een afzonderlijk artikel voorkomen terwijl de tweede paragraaf samen met het 7° van de eerste paragraaf ook in een afzonderlijk artikel kunnen ondergebracht worden.

De volgende tekst wordt voorgesteld :

"Artikel 8.-

Om erkend te blijven moet de gemeentelijke culturele raad bovendien jaarlijks aan de Minister die de Nederlandse Cultuur in zijn bevoegdheid heeft, alsmede aan de gemeenteraad een werkingsverslag voorleggen.

.../...

"Artikel 9.-

De regelen voor het indienen van de aanvraag tot erkenning worden door de Koning bepaald.

De erkenning wordt verleend en ingetrokken door de Minister die de Nederlandse Cultuur in zijn bevoegdheid heeft, de Hoge Raad voor de volksopleiding gehoord".

Artikel 8 van het ontwerp, dat artikel 10 zou worden, regelt de inwerkingtreding ervan.

Men stelle het artikel als volgt :

"Artikel 10.-

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1974.

Evenwel blijft de erkenning van de gemeentelijke culturele raden, die vóór de inwerkingtreding van dit decreet door de Minister van Nederlandse Cultuur werden erkend, gelden tot de datum van hun erkenning overeenkomstig dit decreet, en uiterlijk tot 1 januari 1975".

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	Ch. SMOLDERS,	staatsraad,	voorzitter,
	A. DEPONDT, A. VANDER STICHELE,	staatsraden,	
	J. LIMPENS, S. FREDERICQ,	bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	E. VAN VYVE,	afdelingsgriffier.	

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. CLAES, eerste auditeur, en door de H. J. DE COENE, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE. Ch. SMOLDERS.